

SVOBODNA SLOVENIJA

LETÓ (AÑO) XXXIX (33)
Štev. (No.) 3

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
17. januarja 1980

Petrolej, plače, ceste

Jugoslavija ima tudi nekaj ležišč nafte. Pripravili so poseben načrt za povečanje proizvodnje nafte in po tem načrtu pridobivajo že skoraj tretjino potrebne nafte. Pri raziskovanjih so ob obali Istre tudi našli na zemeljski plin; v Sloveniji pa bodo ponovno preiskali ležišča zemeljskega plina v Pomurju. Kljub vsemu pa uvoz nafte zahteva lepe denarce — nad dve milijardi dolarjev letno. Januarja 1980 so med drugim podražili naftne proizvode in je treba odšteti sedaj za liter bencina kar 2000 dinarjev, to je 1,10 ameriškega dolarja. Nova cena bencinu je prvi svetovni rekord — kljub podražitvi nafte članic OPEC pomeni taka cena tako maržo, da si je podobne zaenkrat še noben kapitalistični sistem ni upal uvesti. Sicer pa to spada k cenam avtomobilov. Je znano, da so cene avtomobilov in sploh tehničnim produktom v SFRJ do dvakrat višje kot na Zapadu, plače pa so komaj za dobro četrtino nemških. Ljudstvo je bilo vse od zmagave revolucije tiho; a sedaj nihče ne govori več o nadvrednosti dela. Ali bodo zadnje podražitve in pomanjkanje izbile sodu dno?

Že več mesecev primanjkuje sladkornja, moke, soli, mesa, pralnih praškov, mila, kurjave in mleka ter kave. Izgovarjajo se na razne načine. Pravijo, da kasni dobava embalaže. To je seveda več ali manj prazen izgovor. Embalažo je ponavadi mogoče kmalu dobiti, nekatere produkte pa bi se dalo prodajati brez embalaže, kot je bilo to že včasih v Jugoslaviji in kot je še vedno v navadi v vzhodnem bloku. Drugi razlog naj bi bile kontrolirane cene. Podjetja enostavno ne morejo prevzeti blaga po nekontrolirani inozemski ceni, ki je nižja kot so njihove uradne cene in bi potemtakem morali prodajati z izgubo. Tretji, najverjetnejši pa je pomanjkanje deviz. Sklepati bi se dalo zaradi ustavitve uvoza žita, ki so ga sklenili v vrednosti 64 milijonov dolarjev, pa je bila dobava ustavljena, ker ni bilo plačila.

V primerjavi z zahodnimi deželami, kjer gospodarstvo ni dirigirano, je Jugoslavija dokončno zdrsnila po bruto narodnem dohodku na zadnje mesto, odnosno pač v vzhodni blok. Pred Jugoslavijo so med drugim Grčija in Portugalska, da o Italiji in Španiji sploh ne govorimo in kmalu jo bo prehitela tudi Turčija.

Plače, povprečne, se v družbenem sektorju sučejo v industriji, rudarstvu in trgovini okoli 6000, v bankarstvu in družbenopolitične plače pa znašajo povprečno 7000 dinarjev. Zasebno gospodarstvo v obliki malega obrtništva, pa „fušanje“ po končanem študiju se močno razvija, prav tako tudi sezonsko delo v inozemstvu. Vse to prinese skoraj 50 odstotkov narodnega dohodka. In ravno to nečloveško garanje za dosego določenega standarda je omogočilo zidavo mnogih zasebnih hiš in pomagalo obdržati standard na neki sprejemljivi višini. Tekma med zasebnim in družbenim sektorjem se seveda nadaljuje, kar sicer režimu ravno ne godi, ker cvete bolj zasebni sektor. V Sloveniji ni zaenkrat brezposelnosti, pač bolj manjka domače delovne sile, ki išče boljše plače v tujini. Manjkajoča delovna sila dobi slovenska industrija iz drugih jugoslovanskih republik. To pa seveda ustvarja nove probleme zaradi asimilacije imigrantov.

V letu 1979 je po uradnih podatkih Slovenija dosegla nov, žalosten rekord: preko 20.000 splanov, več kot je bilo v tem času novorojenčkov.

S cestami je velik križ; Zahodna Evropa je daleč naprej; more se govoriti o dejanskem 25-letnem zaostanku. Govori se mnogo o avtocesti Sloveniki, ki je sodobna, to je res, a manjkata še odseka Razdrto Koper in Razdrto-Gorica. Ta odsek je bolj na papirju kot v pripravi, dočim so Italijani svojo avtocesto že potegnili do Gorice. Drugi del avtoceste Ljubljana-Maribor-Sentilj tudi počasi napreduje, izdelana je dejansko le med Mariborom in Celjem, ostalo je

POJAVLJAJO SE DOMA SLOVENSKE ZASTAVE BREZ RDEČE ZVEZDE

KOROŠEC - KREK - EHRlich: ZASLUŽNI SLOVENSKI VELJAKI

Malo pred božičem se je vršila v Ljubljani republiška konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva (SZ DL), nekdanje OF, ki jo vodi znani komunistični funkcionar Mitja Ribičič, nekdanji predsednik zveznega izvršnega odbora, to je predsednik zvezne vlade. Uvodoma je poudaril „trenutno nemiren položaj“, označil sedanjost kot „razdobje vsestranske preobrazbe, v kateri so prizadeti mnogi prvinski življenjski interesi ljudi, ko vemo, da moramo začeti gospodarsko in družbeno živeti drugače.“ Poročal je o bilanci dela zadnjih štirih let (od zadnje konference) na gospodarskem in družbenem področju, ter kmalu prišel na politično in kulturno področje.

Kot uvod v to problematiko je označil čas pred štirimi leti prav tako za nemirno situacijo protisamoupravne in sovražne aktivnosti. Ta se je tedaj kazala v oživljanju klerikalizma in belogardizma, v znani Kocbekovi aferi v Trstu, ter celo „v blatenju revolucionarnega izročila OF, tega najbolj množičnega narodnostnega in socialnega gibanja v zgodovini slovenskega naroda.“

NEMIRNA SITUACIJA

„Zdaj smo v podobni situaciji,“ to je v nemirnem položaju, je Ribičič prešel na današnje politično stanje. Kaj je vzrok tega nemira? „Nevzdržni najnovejši pojavi širjenja zlasti verske nestrpnosti, pozivanja na nekaj verski boj v imenu nekakšnih posebnih verskih prav in na revizijo ustavnih načel zakona o pravnem položaju verskih skupnosti.“

Kakor vemo, katoličani ne zahtevajo revizije Ustave, temveč da naj se vlada po ustavi, v kateri je vse lepo zapisano, toda praksa se izvaja vse drugače. Hočejo vpliv na vzgojo otrok in sodelovanje pri šolstvu, kar staršem gre po naravnem pravu in po določbah Cerkev; Ribičič pa govori, „da hočejo določene privilegije v družbenem življenju nasploh. To pa so pravzaprav stare težnje tistih starih ostanov klerikalnih ostanov, ki nikoli niso hoteli pristati na ustavno načelo, da je verski ali ateistični svetovni nazor zasebna stvar človeka, da je Cerkev ločena od države in šole, še manj pa so seveda hoteli pristati na to, da bi se Cerkev depolitizirala ter se s svojo socialno in moralno doktrino odrekla boju za politično oblast.“ Vse te zahteve po pravicah v šolstvu in vzgoji so Ribičiču klerikalizem, le boj za oblast... To je označeval že tudi pred štirimi leti, toda glejte: „tega katoličani niti ne skrivajo več, te misli so del neenakopravnih in zatiranih verskih množic, zdaj jih vneto in zavzeto razširjajo zlasti mladi bogoslovci.“ „Nekateri skrajneži zahtevajo po zgledu evrokomunističnih strank celo, naj bi Zveza komunistov vključevala tudi verne ljudi,“ kar se mu zdi neumljivo, ker to potrjuje s molkom kot ob nesmislu, ko je vsem jasno, da je komunizem aktivno brezbožen in proticerkven. Najhujše je to: „Pojavljajo se slovenske zastave brez zvezd in navajajo se 'zaslužni slovenski veljaki' — ministra Korošec in Krek ter Ehrlich in Rožman! Oživele so tudi stare emigrantske zahteve, da bi bilo treba raziskati tako imenovane pokole belogardistov po končani vojni.“

Iz Ribičičevih ust tako zvemo te novice, ki tako strašno bole stare partizana, nam pa so dokaz, da se ljudje dramijo iz uspavanja vedno ponavljanih partizanskih mitov in potrjuje Djilasova ugotovitev iz zadnjega časa, da se v „Jugoslaviji in Sovjetski zvezi o teh pokolih ne sme niti govoriti, kaj šele

le v načrtih, pa še med Celjem in Mariborom je ni mogoče šteti kot pravo avtocesto. Vsaka zima pa močno načinja ostale ceste, Ni dovolj denarja za primerno vzdrževanje in obnavljanje.

Dr. Peter Urbanc

raziskovati!“ Ribičiču to seveda ni všeč, saj bi se utegnili tudi njegovi lastno-ročni zločini pred svetovno javnostjo razkriti in uradno potrditi, kar zdaj vemo po zaslugi verodostojnih prič...
Udari tudi po belogardistih, imenuje jih, toda — čudo! — zdaj že „kontrarevolucijo“. Važnejše je to, da se ta „belogardizem“ pojavlja tudi „sedaj že pri 'mladcih', ki bi se hoteli vpisati na listo novih mučencev za vero in proti komunizmu.“ To se pravi: V Sloveniji vstaja novi rod, ki je pripravljen kot njihovi očetje žrtvovati tudi življenje za vero in protikomunizmu. Nismo vedeli za tako „mladčevsko gibanje“, Ribičič govori o njem, mora biti že nekaj na tem. Verska zavest v novem rodu raste. Priča: Ribičič, ker sicer ne bi govoril o tem.

KRIVDA EMIGRANTOV IN MEDNARODNEGA POLOŽAJA

Ribičič navaja še druge take pojave verske „nestrpnosti“, imenoma Družino, Našo luč in praznovanje dneva republike pri ljubljanskih bogoslovcih, razne politične tečaje, „ki da so v zvezi z emigracijo.“

„Pojavi teh posameznih jastrebov,“ kot jih imenuje Ribičič, so posledica nemirne in negotove mednarodne situacije krog in krog nas — verjetno misli na papeževe uspehe v svetu — „in emigrantov“ protijugoslovanskih in protikomunističnih krogov v svetu, ki gradijo svojo politiko na špekulacijah in pa tudi na gospodarskih težavah in predvsem na „neenotnosti“ socialističnih sil z ZKJ na čelu. Pri tem pa poudari nekaj, kar je izredno važno. Vsi vemo, kako se slovenski komunizem zavzema za pluralizem v upravi, tu pa Ribičič odločno pribije: „Politični pluralizem ne bo in ne sme biti perspektiva naše socialistične družbe.“ Torej: kdor govori in pričakuje kakšno politično prehajanje v demokratično družbo pri nas, se odločno moti. Tu Ribičič daje zagotovilo, da takega demokratiziranja ne bo. Zakaj? „Ker izkušnja kaže, da je vsako presajanje tega modela v mlade novoosvojenе države prej povzročalo nastop vojaških ali stalinističnih institucij.“ To se pravi: demokratično popuščanje vodi — kot na češkoslovaškem in Madžarskem — v upor in v stalinistični zatvor upora. Torej na demokracijo ni misliti zaradi Sovjetije in njene stalinizacije. Ker pa jugoslovanski komunisti sami zahtirajo take pojave, opravljajo oni sami isto vlogo; uvajajo svoj nedemokratski stari, birokratski in dogmatski stalinizem.

RIBIČIČ GROZI

Ko je poudaril mirno sožitje s Cerkvijo, kateri „je dana široka osnova za intimno (!) in svobodno versko življenje,“ pa pravi: „Prepričan sem, da ogromna večina cerkvene duhovščine in hierarhije ne želi teh prednosti sožitja in miru čez noč in brezglavo izgubiti in razbiti v imenu nekaj posebnih interesov enotnost slovenskih ljudi.“ Nato že grozi: „Naši ljudje niso in ne bodo nikoli pozabili žalostne preteklosti in kako so morali neenotnost svojih verskih in političnih voditeljev v zgodovini drago plačevati, skoraj za ceno lastnega obstoja.“ To je grožnja s postopkom s Cerkvijo, kot prva leta po vojni, ki čaka hierarhijo in duhovnike, „če brezglavo zapravijo ta mir.“

Še močneje pa zagrozi vsem, ki bi kakor koli kršili ustavne pravice naših ljudi glede protiverske nestrpnosti in šovinizma, „da bomo z njim izredno in ostro ravnali... do uničenja.“ Koga? Borbenega brezbožnega ateista, kar mora biti sleherni komunist, član partije za „protiversko nestrpnost“? Ali borbenega katoliškega človeka, ki bi hotel iz svoje zatirane in neenakopravne „intimnosti“ poseči kakor koli v javnost? Ta zadnja grožnja ni dvorezen meč, temveč enorezen, naperjen na „uničenje“ enim samih glav.

AVTORITETA

Če bi vprašali vzgojitelje za značilnosti današnjega mladega človeka, bi med njimi vednomno omenili nepravilno vrednotenje avtoritete. Nove generacije dvajsetega stoletja na splošno nimajo občutka za to, kaj naj predstavlja avtoriteta na raznih področjih človekovega delovanja. Zato je razumljivo, da je današnja mladina brezobzirna do družbenega reda.

Bog sam je postavil red v naravo in ta se razvija po neizogibnih zakonih. Človek kot svobodno bitje nima pravice kršiti naravne zakone. In če jih, nastane v fizičnem svetu sprememba, katere posledice mora največkrat bridko občutovati. Tudi človek kot kralj vesolja je vključen v ta red, in ne samo iz biološkega vidika, temveč tudi kot etično bitje. To pomeni, da mora usmeriti svoja delovanja po naravnih zakonih in uporabljati tudi sredstva v tem smislu.

Družina kot temelj družbenega življenja ima svoje težnje, smotre in sredstva. V tem naravnem krogu sprejema otrok podlago za bodoče življenje, iz teh virov bo črpal energijo za vsa svoja nadaljnja leta. Vsak član družine ima svoje določeno mesto, in že v tej osnovni družbeni celici se pojavi avtoriteta, katero predstavlja oče in mati. Pravtako se upravljajo z določeno avtoriteto vse nadaljnje ustanove in organizacije do najbolj organizirane politične ustanove, do države. Žal privede mnogokrat zlorabljen avtoriteta državo v neko brezpravno stanje, kjer vlada le slepa sila, zvižaja z demagoškimi govori in obljubami. Taka je ponavadi načrtna komunistična predpriprava za nato sledečo revolucijo.

Ohranjanje slovenske zvesti — raznarodovalno delo

„Kordinacijski odbor za urejanje odnosov med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi“ pri RK SZDL (Republiški konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva) je 5. decembra „ocenjeval“ delovanje rimskokatoliške Cerkev doma in na tujem. Pri odboru pravijo, da so dali že več pobud za sodelovanje duhovnikov z raznimi društvi pa s slovenskimi učitelji in konzularnimi uradniki, a da so te pobude naletele na gluha ušesa pri predstavnikih Cerkev. Cisto „dogmatsko“ je odbor odločil, da vrši mesečnik „Naša luč“ iz Celovca med zdomci „raznarodovalno dejavnost“ (podčrtalo ured.). Odbor upa, da bodo mladi duhovniki, ki jih škofje pošiljajo med zdomce, le vzpostavili „razmere, kot jih gojimo doma, namreč strpen dialog in ne ločevanje državljanov po verski pripadnosti.“ Ob tem stavku se moremo le nasmehnuti. Saj vemo, kaj pomeni strpnost v komunističnem besednjaku — popolna podreditve partijskim odločbam in polno uveljavljanje „moralno-političnih kvalifikacij“. Omenili so tudi, da bo treba odpraviti „pojave sektaštva“ nasproti vernikom in predstavnikom Cerkev s strani nekaterih uradnih predstavnikov Titovine v tujini, pa tudi s

Operativni koledar koroških Slovencev

Med koroškimi Slovenci je bilo lani nekaj sprememb v vodstvu Narodnega sveta. Na sestanku 18. novembra 1979 je bil potrjen tale odbor: Predsednik dr. Matevž Grlic, podpredsedniki I. Domej, F. Sabotnik in mag. F. Warasch, osrednji tajnik J. Wakounig in namestnik Karel Smolle. Bistvena sprememba je v tem, da Warasch ni več tajnik, ampak eden izmed treh podpredsednikov. Pravijo, da je tako degradacija želela Ljubljana.

Na vabilo avstrijskega zveznega kanclerja Bruna Kreiskega je bil v petek 7. decembra na Dunaju sestanek med predstavniki zvezne avstrijske vlade, treh v koroškem deželnem zboru zastopanih strank in obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev. Bil je to prvi sestanek po 3. aprilu 1978.

Avtoriteta je predvsem moralni ugled in vpliv, ki naj bi zbuja pri ljudeh razumevanje, priznanje, spoštovanje in upoštevanje. Predstavniki avtoritete določajo družbi pravilno smer političnega delovanja, začasne naloge in načrte za narodni program. Za uresničevanje svojih namer potrebuje avtoriteta nujno neko moč. Kadar s to ne razpolaga, čeprav bi imela podporo svobodnega ljudstva, zabrede država v anarhično stanje, iz tega v diktaturo, ki bodisi omeji ali celo prepreči narodni napredek.

Kadar režim vlada z nasiljem, ne da bi imel moralno oporo ljudstva, je tak sistem že sam po sebi krivičen. Absolutistični sistem je krivičen do posameznika in do naroda kot celote ter greši nad mladimi generacijami, ki jih usmerja in vzgaja v delovanja, kakršna največkrat vodijo narod v moralno družbeni nered ali celo propad.

Pravična oblast skrbi s svojo avtoriteto za uveljavljanje versko moralnih vrednot in družbi, za kulturno rast ljudske izobrazbe, za poglobitev narodne zavednosti med državljani, za medsebojno zaupanje, spoštovanje in slogo.

Rušenje avtoritete z neumestnimi opaskami, posmehovanjem, nestvarnim kritiziranjem in podobno v družinskem krogu, vzgaja mladino v nespoštovanje reda, svojega bližnjega in družbe nasploh ter jo neposredno vodi v prezirnanje in zanikovanje nalog avtoritete.

Kadar je družba zavzeta za duhovno rast naroda, že kot taka nagiblje državljanja k požrtvovalnosti in odgovornosti ter priznava avtoriteto kot vodilno moralno vrednoto in kot gonilno silo za doseg skupne blaginje.

K. C-i

strani učiteljev in socialnih delavcev in društvenih aktivistov, ki otežujejo „demokratično sodelovanje vseh“. Pa saj so jih poslali s temi nameni v tujino.

Odbor se je zavzel tudi za — slovenske duhovnike v Italiji in Avstriji. Ugotovil je, da so pogoji „delovanja slovenske duhovščine v boju za narodnostne pravice še najmanj neugodne v Italiji, v Avstriji pa večinska katoliška Cerkev še vedno vztraja na starih stališčih in ne daje slovenski manjšini in njenim duhovnikom ustreznih pravic.“

Obregnil se je odbor seveda na „poskuse politikantstva in vnašanja zmede“ v nekaterih člankih in v prilogi „Družine“ z dne 18. novembra, v katerih naj bi nekateri poskušali razvrednotiti predvsem sodelovanje med „samoupravno družbo“ in verskimi skupnostmi. Ob koncu so člani odbora izjavili, da mora vodstvo Cerkev preprečiti takšne pojave. Zaključila pa se je seja odbora s prikrito grožnjo, da bi „vnašanje zmede glede ocen o vlogi nekaterih vodilnih cerkvenih voditeljev med revolucijo“ ter „nekakšno pozivanje na verske boje“ zavrla ploden in strpen dialog, ki je „vodilo socialistične zveze in samoupravne družbe“.

Predstavniki koroških Slovencev slej ko prej odklanjajo sodelovanje v manjšinskem sosvetu, ker je del zakonodaje, ki je bila sprejeta 7. julija 1976 v avstrijskem parlamentu proti volji koroških Slovencev. Nasprotno pa je kancler Kreisky mnenja, da bi morala slovenska manjšina sprejeti sosvete kot ustanovo, v kateri bi iznašala svoje zahteve, tudi tiste, ki se našajo na zakone od 7. julija 1976.

Zastopniki koroških Slovencev so bili tudi na tem sestanku s kanclerjem Kreiskim mnenja, da sedmojuljska zakonodaja ni uresničila 7. člena državne pogodbe, ki govori o zaščiti slovenske in hrvaške manjšine. Samo če bi vlada sprejela operativni koledar, kot ga pred-

(Nad. na 2. str.)

AFGANISTAN

KONEC 3. ALI ZAČETEK 4. SVETOVNE VOJNE

Solženicin in mnogi drugi trdijo, da se je tretja svetovna vojna začela takoj po končani drugi svetovni vojni, kajti Moskva je s svojimi satrapi začela zasidranje ozemlje za ozemljem in do sedaj ni vrnila niti kvadratnega centimetra. Z vdorom v Afganistan pa se je zgodilo, da je moral Brežnjev skoraj dvajset dni premišljevat, kaj naj bi odgovoril Carterju, ko mu je ta očital, da je „lagal“. Nekateri menijo, da je Brežnjev napravil svoj neprepričljivi izpad proti USA samo zato, ker so ga „bojevit“ v CK KP pregovorili, da mora to napraviti. Med te bojevitve štejejo danes šefa policije Jurija Andropova, pa seveda starega teoretika Suslova. Ti naj bi šli preko Brežnjeva, ker vedo, da se mu bliža konec — iz istih razlogov kot Hruščova: slabe žitne letine in pomanjkanje različnih produktov na sovjetskem notranjem trgu. Disident Leonidas Pljušč pa meni, da Moskva sama namerno širi te misli o razvojenosti v vodstvu, da bi tako uspravila druge, predvsem USA. To utegne držati, saj je bil končno Brežnjev tisti, ki je vpeljal svojo doktrino o zasidbi držav (Češkoslovaška).

Vsekakor Kremelj ni pričakoval takšne reakcije ne na zahodu, še manj pa med muslimani vsega sveta. To utegne Carterju olajšati rešitev teheranske afe-

OPERATIVNI KOLEDAR...

(Nad. s 1. str.)

lagajo Slovenci, bi lahko prišlo do sodelovanja v manjšinskem sosvetu. Kaj vsebuje ta operativni koledar?

S 1. julijem 1980 naj bi avstrijske oblasti ustanovile srednjo in višjo šolo ekonomske smeri s slovenskim učnim jezikom, pri koroški deželni kabineti šoli naj bi odprli slovenski oddelek. Avstrijska država naj bi prevzela vse osebne in obratne stroške v št. Primožu, št. Jakobu in Celovcu za otroške vrte kot tudi za vse druge šolske ustanove, ki bi nastale na pobudo slovenske manjšine. Oblasti naj bi tudi poskrbele za financiranje slovenskih kulturnih organizacij. S 1. januarjem 1981 naj bi koroški deželni radio začel oddajati celodnevni slovenski program, avstrijska televizija pa bi hkrati uvedla polurni dnevni program v slovenščini. Obe osrednji slovenski organizaciji naj bi sodelovali pri oblikovanju programa. Manjšina naj bi bila vključena v vse razvojne načrte na dvojezičnem ozemlju. Tako sledijo predlogi do leta 1984.

Ta operativni koledar bodo sedaj preučili tako na zvezni kot deželni ravni, nato pa naj bi konec februarja ali v začetku marca prišlo do ponovnega sestanka v podobni sestavi.

Tine Debeljak

Med knjigami in revijami

DRAGA 1978

II.

Tretji del zbornika „Draga 78“ je posvečen zanimivi tridesetletnici izključitve Tita iz Kominforma l. 1948 pod naslovom: Kominform in slovenstvo. Štirje referenti „ob okrogli mizi“ podajajo svoj pogled na usodno razdobje v KPJ in njega posledice za Trst. Prof. tržaške univerze prof. dr. J. Pirjevec kot zgodovinar podaja ves potek spora od marca 1948, ko so v Bukarešti začeli izginjati iz izločb iz vrst podob voditeljev Kominforma — Titove slike, kar je prvi javil pariški Figaro, pa preko izključitve 28. jun. iz družbe Kominforma do Stalinove smrti l. 1953 in do poravnave s Hruščovom. Pirjevec sega še nazaj v prve nesporazume Tita s Stalinom glede taktike vodenja revolucije, ko je Tito takoj začel s socialno revolucijo, kar je bilo proti Stalinovi misli počasne evolucije, toda ves čas revolucije je gojil največji idolatrizm do Stalina in Sovjetske zveze, se boril zanj in še po izključitvi podpiral njegov kult in linijo, dokler se ni pojavil kot očiten upornik. Pri tem procesu od nediscipliniranega člana KI do herojskega odpornika pogrešam podrobnejše obravnave, kako so ZDA podpirale ta „razcep“ in iz kakšnega razloga, kako

re. Vmes je bil izrednega pomena obisk ameriškega obrambnega ministra Harolda Browna na Kitajskem, obenem pa tudi nepričakovan volilni rezultat v Indiji, kjer je spet dobila besedo Indira Gandhi. Dasi je bila za časa prejšnje vlade bolj na sovjetski strani, njene izjave po volitvah kažejo na večjo treznost v svetovnih odnosih. Najdalj je šel nemški kancler Schmidt, ki je omenil, da se to lahko zgodi kateri koli dan kjerkoli, tudi v Jugoslaviji, upoštevajoč trenutno stanje zaradi Titove bolezni.

Amerikanci se resno pripravljajo, da bodo uporabljali vojaške baze ne samo v Pakistanu, ampak tudi v Somaliji, Omanu in Keniji, kadar se bodo lotili pomorske blokade, vse v obrambo Perzijskega zaliva, do kamor, kot kaže, Sovjetov nočejo pustiti. Sicer se je pa Carter omejil tudi na nekatere drobne stvari: ne bo zgradil konzulata v Kijevu, Ameriko mora zapustiti 17 sovjetskih diplomatov in zmanjšal je število poletov sovjetskemu Aeroflotu. Pa nekatere precej večje: ukinitev dobave žita, tehnične pomoči. A med tem se večja števila afganistanskih beguncev: zdaj jih je 400.000 v sosednem Pakistanu. Koliko od teh se bo lotilo povratka z orožjem v roki, še ne vedo povedati. Vsekakor so pa Amerikanci založili Pakistan z vsem možnim orožjem in tudi Kitajci se trudijo, da bi hitro vzgajili gverilo.

Ta teden se je končno pojavila sovjetska lutka Kabrak Karimal, ki je dejal, seveda dobro naučen, da so poklicali Sovjete na pomoč, ker je bil prejšnji režim podvržen gotovim nevarnostim vpliva z zahoda. Vse te njegove besede pa niso preprečile dejstva, da so oddelki redne afganistanske vojske začele prestopati na stran upornikov, ki obvladajo precejšen kos severno-vzhodnega področja. In isti dan, ko je predstavnik USA pri UNO zahteval temeljito obsodbo sovjetskega vdora v Afganistan, so se vse uporniške skupine združile pod enotnim poveljstvom. S tem je za Sovjete postala zadeva precej bolj koščljiva in lahko — dasi si niso vsi o tem na jasnem — pripelje do sovjetskega Vietnamu. Glasovanje v UNO je izpadlo 108 za, 18 proti, 18 se vzdržalo. Na vsak način tako UNO zahteva brezpogojen umik vseh sovjetskih čet iz Afganistana.

Mimogrede povedano: Afganistan meri 635.000 km² (26 Slovenij), ima okrog 20 milijonov prebivalcev, večina ozemlja je stepa, s precejšnjim področjem puščavskega značaja; prebivalce je Hitler smatral za ene najbolj čistih arijcev (še danes marsikje visi njegova slika!). Svoboden je postal 1907, ko so Angleži na nek način hoteli preprečiti carski Rusiji dohod do morja. Leta 1879 — pred sto leti — so Angleži iz istih razlogov zasedli vse Afganistan, kakor je isto naredila Avstro-Ogrska, ko je okupirala Bosno in Hercegovino.

(110) vanj, ki sta jo gojili obe KPJ in KPI. Ta zadnja je do tedaj zagovarjala celo slovenske interese v Trstu (po ukazu Togliattija) in ju je vezala tradicija skupnega boja proti fašizmu. Hoteli so ohraniti mednarodno proletarsko enotnost in se ne kazati „nacionalističnega šovinista“. Ostati so hoteli ob razdelitvi sveta v območju vzhodnega bloka, do čim je sovjetska propaganda gledala Tita že v napol fašističnem in imperalističnem bloku. Le malo jih je bilo na strani „titozma“. Stepičev članek je pisan bolj s stališča nekakega opravičila slovenskih tržaških kominformovcev, toda konča z zaupanjem, da se že pristopa k „postopni odpravi zablod iz l. 1948“, deloma zaradi „toplejše pokonciljskega vetra med katoličani“, deloma „ker je že pokopana tudi že miselnost, da je vsak, ki misli drugače, že izdajavec in sovražnik.“

Šolnik prof. Maks Šah priobčuje svojo, na statistiki grajeno študijo o rasti in propasti slovenskega šolstva na Tržaškem in Primorskem, od časov fašistično-Gentilijevega uničenja pa preko Simonijeve zavezniške uprave do danes. (Čudim se, da pri tem prof. Šah ne imenuje tako zaslužnega obnovitelja tega šolstva, kot je bil prof. dr. S. Baraga in njegov krog!) Na Baragov poziv je sledil naravnost naval za vpis v slovenske šole v središču Trsta, kar je bilo največji optimizem za bodočnost. Samo na Tržaškem je bilo obnovljenih 41 ljudskih šol, tri srednje in še nekaj strokovnih, ki jih prej ni bilo! Toda

MEDNARODNI TEDEN

TITO JE BIL OPERIRAN. Četudi je bilo 7 zdravnikov, ki zdravijo Tita, mnenja, da do operacije ne bo prišlo, so v soboto 12. t. m. odredili nujen prevoz iz Brda na kliniko (bivša Emona) v Ljubljano, z utemeljitvijo, da se mu stanje ni zboljšalo. Bil je še isto noč operiran na levi nogi. Zdravniško poročilo pravi, da je pooperacijsko stanje zadovoljivo. Včeraj 15. t. m. so izjavili, da operacija ni uspela in bo treba amputirati nogo.

OBRAMBNI DOGOVOR sta sklenili ZDA in Turčija; v veljavo je stopil 11. t. m. Po tem dogovoru bodo mogle ZDA še nadaljnjih 5 let soupravljati 26 vojaških oporišč v Turčiji, kar pomeni obenem tudi povečanje vojaške pomoči Turčiji. Tako je utrjen južni del držav Atlantskega pakta, kar je važno tudi za to, ker je Turčija najbližja Sovjetski zvezi. Še prav posebej se dvignil strateški pomen Turčije zaradi sovjetske okupacije Afganistana in napetosti med ZDA in Iranom.

POT V DEMOKRACIJO JE TEŽKA. To dokazuje Bolivija, ki je zopet zašla v slepo ulico, kamor so jo pogonile različne politične in interesne tendence, politične stranke in stranci in ne v mali meri delavski sindikati. Predlog, da bi rešili krizo z delnimi volitvami t. j. predsednika in podpredsednika ni uspel. Kongres, o katerem pravijo, da je eden najbolj demokratičnih sploh, ker so v njem zastopane vse politične stranke in stranci, je po pet urni debati 12. t. m. sklenil, da je izvesti splošne volitve in sicer 29. junija. Tako bodo Bolivijanci v treh letih od l. 1978 volili kar trikrat.

Opazovalci smatrajo, da pomeni sklep kongresa zmago leve, predvsem delavske centrale (COB), ki je z grožnjami in podporo ulice izsilila tak sklep kongresa. To utemeljujejo s tem, da je zaradi sedanje, tako pester sestave kongresa, nesposoben dela. Predsednica Gueiler se je tudi javno izrekla za splošne volitve kakor tudi šef MNR (Movimiento Nacional Revolucionario — Narodno revolucionarno gibanje) Victor Paz Estensoro. Opazovalci so mnenja, da se bosta v volilnem boju v glavnem spopadla Silez Suazo, ki je bil izvoljen l. 1978 in bivši predsednik Estensoro.

NEVARNOST DRŽAVLJANSKE VOJNE v El Salvadorju je povečala okolnost, da so sicer zelo heterogene sile le uspeli 10. t. m. napraviti nekaj dogovor za akcijo in sicer: komunistična stranka, Nacionalna demokratska unija, Fronta enotne ljudske akcije in njeni oboje oddelki, Ljudski revolucionarni blok in njegove „Osvobodilne ljudske oboje sile“ ter „Ljudska liga 28. februar“ (LP-28) s svojimi „oboroženimi revolucionarnimi silami“.

21-letni José C. G. Argueta, član politične komisije (LP-28) in vodja skupine, ki ima zasedeno panamsko poslanstvo v El Salvadorju, zatrjuje, da je

La Iglesia y el comunismo

En el Primer Encuentro Nacional Anticomunista, celebrado recientemente en Córdoba, el doctor Víctor Gareto expuso lúcidamente sobre la posición de la Iglesia ante el comunismo. El Dr. Gareto dijo en su exposición:

“Es motivo de profunda alarma para los espíritus católicos, el hecho de que el comunismo haya conseguido en pocos años alcanzar una aproximación con doctrinas que le son totalmente incompatibles. Entre comunismo y cristianismo no hay conciliación posible. La Iglesia, desde los tiempos del Pío IX, hasta los tiempos actuales, ha condenado reiteradamente, por la voz de los Papas, al comunismo ateo y perverso.

Una postura inadmisiblemente de silencios y cobardías, de renunciaciones y de concesiones, de complacencias y de genuflexiones, de pactos y servidumbres, solo ha servido para alimentar la fortaleza del marxismo agresor para acelerar el peligroso derrumbe del mundo desarmado. Es ya hora de reaccionar con la energía y premura que nas circunstancias reclaman.”

IZ ŽIVLJENJA IN DOGAJANJA V ARGENTINI

Sovjetski vdor v Afganistan in poziv ZDA za prekinitev pošiljanja poljedelskih in industrijskih proizvodov v Sovjetsko zvezo sta imela v prejšnjem tednu v zakupu tako politično kot gospodarsko Argentino. Vlada je v četrtek uradno sporočila, da ne bo podprla ameriške želje po gospodarskem bojkotu, vendar je poslala v ZDA predsednika Državne žitne skupščine, ki bo zastopal na mednarodnem sestanku izvoznikov žita stališče argentinske vlade, istočasno pa je ostro obsodila vdor sovjetskih čet v Afganistan.

Zunanje ministrstvo je stališče Argentine obrazložilo v sporočilu, ki ga posredujemo našim bralcem v prevodu:

„Rep. Argentina je — po nagnjenju kot po usodi — neločljivo vključena v zahodno civilizacijo in v vrednote, ki imajo večno veljavo. Te vrednote so svoboda, pravica in človeška dostojanstvenost, ki niso odvisne ne od raznih slučajnih pogodb niti ne od oportunističnih izkoriščanj.

V teh dneh je svet pretresla novica o kaznivem ravnanju neke države, ki se je na skrivaj s silo vmešala v notranje zadeve druge države s popolnim omalovaževanjem vsakega pravila in načela.

Pred to hudo okoliščino, ki vsebuje resno nevarnost za svetovni mir, ne smemo niti nočemo molčati in izražamo ob tem vdoru odločen protest. Ta protest nam ne narekujejo le okoliščine, ampak je izraz naše neodpovedljive alternativne reformistov (sedanje vlade) dokončno propadla in „da je ostala edina pot oboroženega odpora.“

ČASTITLJIVO STAROST je dočakal eden vodilnih listov na svetu „Neue Züricher Zeitung“. Rojen je bil v sredo 12. januarja 1780. Začel je izhajati na 4 straneh in z majhno naklado. Danes znaša naklada 120.000 izvodov in ima vsaka številka povprečno 50 strani. List uživa sloves, da je izredno dobro informiran predvsem o svetovni politiki in gospodarstvu. Slovensna proslava jubileja je bila na rojstni dan v glavni avli univerze v Zürichu.

odpor je bil med slovenskimi inteligentnimi samimi: „24 primerov je bilo, ko so aktivni slovenski profesorji svoje otroke pošiljali — v italijanske šole!“ Spor s Kominformom in izjava francoskega ministra Bidaulta, da bo Trst pripadel spet Italiji, sta povzročila v hipu padec slovenskih učencev: od 5289 ljudskošolskih otrok v l. 1945-46 je l. 1950 ostalo le 2889, torej — padec za 40%! Vzrok: proletariatski internacionalizem je prevladal nad narodno zavestnostjo. Šah citira odgovor, ki ga je dobil na vprašanje, zakaj neka vas s 100% slovenskih komunistov pošilja otroke v italijanske šole: „Ni važno v kakšno šolo hodijo otroci... važno je, da ostanejo zvesti komunisti...“ Priča tudi: „Slovenski list je tedaj pisal: Interesi naše demokratičnega gibanja (t. j. komunizma) zahtevajo, da se Trst priključi Italiji.“ Tako prof. šah.

Prav tako porazno podoba o usodi slovenskih prosvetnih Domov za časa od l. 1948 naprej podaja referent dr. J. Harej. Odslej štejejo npr. slovenske glasove pri volitvah za Vidalijevo stališčno stranko za — italijanske glasove. Obsodba Stalina v Moskvi (XX. kongres 1956) je prišla že prepozno: ni se dalo več zaustaviti procesa, ki je šel od slovensko-italijanske fratelance že v OF med vojno. Titovci so celo l. 1954 razpustili svojo stranko in se priključili KP Italije. „Kominform je odplaval slovenskega človeka na drugi breg,“ pravi dr. Harej. Ta odtujitev narodnosti je v skladu z marksističnim naukom, „da

dicionalne zunanje politike, ki sloni na polnem spoštovanju državne suverenitete in na načelu svobodne odločitve narodov. Toda z enakim poudarkom in iz podobnih tradicij odklanjamo sodelovanje pri odločitvah ali kazenskih ukrepih, ki so se sklenili brez našega sodelovanja ali pa jih sklenejo odločilni dejavniki, izven naše države.

Po drugi strani je tudi nespremenljivo vodilo naše zunanje politike, da se ne sme izrabljati gospodarskih sankcij za izvajanje pritiska ali kaznovanja v meddržavnih političnih odnosih.

Zato se je treba z dogodki, ki rušijo mednarodni red in mir, soočati s primernimi sredstvi, ki odgovarjajo vsakemu posameznemu primeru. Kljub temu načelnemu stališču se bomo zaradi resnosti nastalega svetovnega položaja udeležili konferenec, ki jo je sklicala vlada ZDA, in bomo pri razpravi o možnem razvoju žitne trgovine, jasno in določno prikazali naše nespremenljivo stališče. To stališče, ki bo jasno izraženo, se ne sklada z enostranskimi odločitvami niti ne žrtvuje brez polno opravičenih razlogov legitimnih koristi države v sklopu naših odnosov z vsemi državami sveta.“

Sklep argentinske vlade, da ne bo podprla gospodarskega bojkota, ki ga je vlada ZDA napovedala Sovjetski zvezi zaradi vdora v Afganistan so argentinski poljedelci z zadovoljstvom sprejeli na znanje. Operacije na žitnem trgu so se močno poživile. Pred uradno odločitvijo so v svetu v raznih komentarjih razpravljali o možnosti, da bi Argentina na račun bojkota skušala vplivati ZDA, da bi spremenile neprijateljsko zadržanje v zvezi z vprašanjem človekovih pravic. Toda uradno poročilo argentinske vlade ni niti nakazalo možnosti takega barantanja.

Pač pa so v Washingtonu komentirali, da bi morala Argentina zmanjšati dobave svojim drugim kupcem, če bi hotela zadovoljiti vse sedanje sovjetske potrebe po žitu in so pristavili, da Argentina prav gotovo ne bo hotela izgubiti svojega tradicionalnega tržišča v Zahodni Evropi.

je samo razredni boj gonilna sila napredka.“ „Slovenci so postali slovensko govoreči Italijani in odrezati se zadnjemu nit, ki jih veže na slovenstvo, to je — jezik, ne bo težko.“

To je posledica razkola pred tridesetimi leti, dasi imajo pristaši asimilacije, ki je nujna posledica gospodarskih razmer, še vedno upanje, da se bo „po zrušenju kapitalizma“ rešilo tudi slovensko vprašanje.

To so razprave v pričujočem zborniku „Drage 78“. Njim sledi zopet 11 strani debate, v kateri so dopolnjevali predavanje predvsem prof. Pirjevec, prof. Šah, zlasti pa pisatelj in izdajatelj Zaliva Boris Pahor. Ta razvija svojo staro tezo (povzemam): OF v Sloveniji je bilo nujno zgodovinsko napredno vsenarodno gibanje, dokler je OF bila koalicijska združitev; po „dolomitski izjavi“ se je pričela trpka usoda, ki je tudi na Tržaškem pripeljala do tragične kominformske zablode. Bolj kot nosilec slovenstva, je bila OF zadnja konica sovjetskega zmogovavca. Najhujše zlo so Slovenci doživeli po krivdi slovenskega partijskega vodstva. Zgodovinski greh je bil, da je KP spravila kulturno življenje v Trstu pod partijski kalup: vse, kar ni služilo partijskemu monopolu, je bilo izdajniško z vsemi posledicami... Delovanje za „komunistični ekumenizem“ je poglavitni vzrok za pokonciljsko katastrofo. Tedaj so se slovenski komunisti odločili za italijanske šole. Voditelji v matični pokrajini se ne zavedajo, da je že slednje delo za

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — Starostne pokojnine za kmete so s 1. januarjem povisale na 1.280 dinarjev, kar je za 58 odstotkov več kot prej. Priznavajo pa sami „vodilni“, da te pokojnine ne zagotavljajo socialne varnosti, saj predstavljajo le 40 odstotkov mejnega zneska drugih najnižjih pokojninskih prejemkov preteklega leta.

LJUBLJANA — Izvršni odbor SRS je o svojem času ustanovil odbor za družbeno ekonomsko ureditev, za družbeni plan in razvoj; ta pa je 7. decembra razpravljal o izvajanju dogovora za razvoj agroindustrijskega kompleksa v obdobju 1976-1980 in o smernicah za nov plan za obdobje 1981-1985. Po novih navodilih naj bi Slovenija v naslednjih petih letih krila 85% svojih prehranskih potreb.

LJUBLJANA — Mladinski pevski zbor Maribor je imel 10. decembra v ljubljanski Slovenski filharmoniji koncert pod pevodvodjem Brankom Rajštrum. Dvorana pa je bila napol prazna, čeprav je zbor kar imenitno izvajal svoj program. Še slabše je bil obiskan koncert violinskega dua Gabrilška-Bratoev iz Skopja. Koncertni program je bil mikaven, nekaj baročnih skladb in malo novejših glasbe. Toda violinista sta imela v prvem delu osem poslušalcev, v drugem pa deset. Kritiki se sprašujejo, kaj je temu krivo in kje so bili ljubitelji glasbe. Saj je Ljubljana znana kot prestolnica glasbe; kje je glasbena Ljubljana z dvema simfoničnima orkestruma, Opero, visoko, višjo, srednjo in vrsto nižjih glasbenih šol s pedagogi in učenci.

PREBOLD — Jamarski klub „Črni galeb“ je praznoval desetletnico obstoja; za to priliko so člani izdali brošuro o svoji odpravi v Ekvador, kjer so leta 1978 raziskali več jam, med njimi znamenito „Cavernas de Jumandi“. Jamari so v desetih letih obstoja raziskali okoli 170 jam, vrtač, ponikalnic in požiralnikov na obronkih višinskih predelih Savinjske doline, ki jih imenujejo „osameli Kras“.

LJUBLJANA — Akademski komorni zbor iz Kranja, ki prav za prav nima pravega imena — šteje 26 moških in 26 ženskih glasov in goji precej splošen program — je v Slovenski filharmoniji v Ljubljani na vokalnem koncertu krstil 4 nove slovenske skladbe. Novitete so bile Radovana Gobca „Naš spev“, Petra Liparja „Človek v pokrajini“, Jakoba Ježa „Zemski rod“ in Danila Švare „Iz lepih časov“.

LJUBLJANA — V Sloveniji je mnogo društev, ki pa morajo biti več ali manj vključena v delo Socialistične zveze delovnega ljudstva. Vendar niso vsa društva zadovoljna s pokroviteljstvom. Razna strokovna društva menijo, da so zaradi „roke, ki visi nad njimi“ nekoliko omejena. Vendar pravijo marsikje, da je lažje dobiti predsednika društva

kot pa „primerne predsednika krajevne konference socialistične zveze“.

MARIBOR — Neka Mariborčanka je po večtedenskem iskanju kupila zamrzovalno skrinjo. Pripeljali so ji jo domov v začetku decembra. Še bolj pa je bila presenečena, ko jo je odprla... Našla je v njej 20 kilogramov kave, ki jo v Sloveniji primanjkuje že celo leto. Toda kava ni bila dar proizvajalca skrinje. Predstavnik trgovine jo je namreč še isti dan obiskal in prosil, naj vrne kavo.

Umrli so od 11. do 15. decembra 1979:

LJUBLJANA — Ana Hafner; Stanko Horvat; Franc Vidraj, up.; Anica Prezelj, vd. Klajnšek r. Lampe; Franjo Antlej; Franja Golob r. Koman; Ljudmila Klančnik, up.; Lela Mirk r. Obersnel; Jože Kokalj, up.; Alojzija Karič r. Rataj; Franc Plohl, up.; Jožefa Olaj r. Zavožen; Jakob Grbec, up.

RAZNI KRAJI — Zlata Dolenc, up. učiteljica, Brežice; Pavla Spende r. Bahčič, Krško; Franc Marinko, up. tesar, 82, Vnanje Gorice; Dominik Kogoj, 85, Bilje; Joško Rotter, prvi direktor „Splošne plovbe“, Piran; Andrej Petrovič, up. miz. mojster, Vrzdence; Jakob Plestenjak, Horjul; Franc Kuzman, 49, Celje; Franc Klavžar, Krško; Ivanka Majer r. Greglio, Borovnica; Janez Rupar, Lipica pri Škofji Loki; Marija Rutar, up. učiteljica, 77, Tolmin; Jože Zupan, usl. PTT, Loka pri Zidanem mostu; Franciška Sušnik r. Ban, Sp. Gmelnje; Otmar Zupančič, up. tekst. tehnik; Roman Zorko, dipl. pravnik, Družinska vas; Anton Pažon, Maribor; Pavel Kernjak, pevodvoja in skladatelj, 80, Trebinje, Koroška, Avstrija; Janez Potrpin, rudar, Dobovec; Flora Gorjan r. Faganel, Vrtojba; Marija Strajcar r. Kaštan, Tržič; Urška Završnik, Andrejeva mama, 80, Kleče; Marija Grabnar, Zg. Jezersko; Julijana Ule, Borovnica, Jože Kvas, 63, Škale.

Pozdravi s počitniške kolonije

Dolores, 2. januarja 1980

Spoštovani gospod urednik!

Iz kordobskih planin, kjer je naš pokojni prijatelj dr. Rudolf Hanželič sezidal počitniški dom, vam otroci XVIII. počitniške kolonije Zedinjene Slovenije pošiljamo iskrene pozdrave in željo, da bi Bog blagoslovil Vaše delo v tem letu 1980.

Naše pozdrave pošiljamo preko Vašega cenjenega lista vsem Slovincem v Argentini, po vsem svetu in v domovini, združene z voščili sreče v tem letu, ki smo ga včeraj pričeli.

UDELEŽENCI XVIII. KOLONIJE

Dečki: Andrejak Miha, Brula Pavel, Beltran Jože, Čeč Marko Čop Marko, Debevec Luka, Eiletz Damjan, Gasser Aleksander, Golmajer Pavel, Heller Artur, Hribar Boris, Javoršek Valentin, Jerovšek Marko, Kastelic Marjan, Lampret Marjan, Magister Martin, Malovrh Pavel, Mikelj Marcel, Rant Gabrijel, Rode Tonček, Senovrščič Tonček, Slabe Andrej, Vitrih Tomaz, Vodnik Dani, Vombergar Ivan, Vombergar Marko, Žakelj Ivan, Žužek Martin, Žužek Aleksander, Boltežar Damijan, Boltežar Tomaz.

Declike: Babnik Sonja, Beltran Mi-

„Gorjančev Pavlek“ na mendoškem odru

Ob 80-letnici Mirka Kunčiča

Za nedeljo pred božičem so nam naši mali pripravili veliko presenečenje in veselje. Vsak uspeh otrok našega sobotnega šolskega tečaja nam je v veliko zadoščenje. Zbuditi mora v nas tudi hvaležno zavzetnikoma sv. Cirila in Metoda. Saj so nam šolarji največje upanje za bodočnost. In vsak njihov izraz — prežetosti z našo versko in narodno tradicijo nam je v uteho in tolažbo v zdomstvu.

Za sklepno prireditev letošnjega šolskega leta so se že nekaj mesecev prej pripravljali z vso resno delavnostjo. Da bi jim nudili čim več možnosti za prilagoditev zvoku naše govornice, za bogatenje besednega zaklada v materini besedi in za spoznavanje našega kulturnega bogastva, se je g. Rudi Hirschegger ponudil za posebno sobotno učno uro v tečaju. Kot osnova pa mu je služila igra, ki jo je v ta namen iz Kunčičeve mladinske povesti „Gorjančev Pavlek“ priredil prof. B. Bajuk. Obseg je iz knjige poglavja, ki prikazujejo v privlačni in prikupljivi obliki Pavlekov obisk v pravljici Zlatorogov svet okoli Triglava.

In tako je bila dvorana našega Doma zopet enkrat za ta nedeljski večer nabit polna. Živčava je bilo med gledavci nič kolikoli! Saj nam zadnja leta ljubi Bog daje bogato rast naraščaja v Mendoza. Mimogrede bodi povedano, da smo letos doživeli kar dvajset rojstev.

Za uvodno besedo je prof. Bajuk razložil navzočim trojni namen prire-

Odkritje plošče v domu dr. Hanželiča

Ni ga več.

To je bila misel, ki se je porajala vsem, ki so prišli na letošnjo otroško kolonijo „Zedinjene Slovenije“ in so veselo izstopali iz omnibusov. Vse je bilo v redu, vse pripravljeno, kot vedno, vendar on je manjkal.

Pa vendar je živ. V Počitniškem domu vse govori o njem. Da bi ga tudi fizično imeli pred očmi, je vodstvo kolonije sklenilo pokloniti mu spominsko ploščo.

V torek, 8. januarja se je dopoldne zbrala vsa družba v mali obednici k odkritju te plošče. Čeprav število gostov ni bilo veliko, so pa vseeno predstavljali vso slovensko skupnost: iz Córdoba, Buenos Airesa, Mendoza, celo iz Nemčije.

Mali zvonček, ki vabi v obednico, je zbral misli vseh; obrazi so se zresnili. Dr. Jože Krivec je povedal v uvodu namen tega odkritja. „Čutimo, da ga ni med nami, ki nas je leto za letom z nasmehom na licih sprejemal. Pogrešamo ga... Da bi spet znova stopil med nas in ostal tu neločljivo med nami, smo se zbrali, da mu odkrijemo spominsko ploščo.“

Otroci so se ga s pesmijo spomnili in sicer Kje so moje ročice. Za to priliko je učiteljica gđ. Anica Šemrov naučila priložnostno besedilo: Kje je naš prijatelj zdaj, / bil je vedno z nami. / Živel, delal je za nas, / rad se veselil je z nami. / Ah, ne bo ga več nazaj, / šel je po plačilo v raj. Lepo besedilo je še bolj poglobilo vzdušje, da je msgr. Anton Orehar prišel z blagoslovitvijo plošče, ki jo je med tem odkrila mala Olga Žakelj. Spomnil se je pokojnega dr. Rudolfa Hanželiča kot duhovnika, ki je poleg svojemu stanu primernemu de-

lu opravljal še trdo ročno delo in s tem uresničeval katoliško socialno doktrino in ustvarjal možnost, da se Slovenci v Argentini morejo spočiti med počitnicami.

Plošča sama je izredno lepa in impozantna. V zgornjem delu je iz cementa v reliefu izdelan obraz, spodnji del pa nosi napis, z v les izklesanimi črkami:

V TEJ HIŠI
JE ŽIVEL IN DELAL
DR. RUDOLF HANŽELIČ,
PRIJATELJ-DUHOVNIK.
1905-1979
SLOVENSKA MLADINA

Naš umetnik, akad. slikar Ivan Bukovec je skrbno izdelal leseno ploščo in v vsem zadel pokojnikovo sliko. Mogočna sedaj gleda proti vrtu ter nas spominja na človeka, ki je več mislil na druge kot pa nase.

Podoba dr. Hanželiča je približal dr. Krivec. V svojih besedah je razložil, zakaj postavljamo spomenike in plošče: „Ker jih želimo imeti blizu in ker hočemo, da bi njih nenehna navzočnost med nami opominjala tudi nas k njihovem dobremu zgledu. S tem prižigamo luč posnemanja, ki naj razsvetljuje nas, bodoče rodove in bodoče dni.“ Omenil je skrb in trud, s katerima je pokojni prijatelj zgradil Počitniški dom za mladino in njene starše. „Še vedno čutimo njegovo dobroto in ljubezen, katera se je vplila v te preproste stene počitniškega doma: še vedno klijejo in rastejo sadovi njegovega trdega dela po teh vrtovih: v trti, ki rodi grozdje; v drevju, ki se bogati s sadjem; v dišečih smolnatih borih, ki jih je sadil, negoval in čuval kakor otroke, da nudijo zavetje počim ptičkom ter zdravja in osvežilno senco gostom.“ Končal je:

„Če bi v tem trenutku bilo dano pokojnemu dobrotniku spregovoriti, bi njegove besede verjetno zvenele nekako takole: 'Ta počitniški dom je namenjen tebi, mladina, in tvojim očetom in materam. Rad vas imam, zato ste pri meni vedno dobrodošli. Spremljal bom vašo veselo mladost in slovensko pesem, ki mi je vedno dramila toploto v srcu. Zmeraj radi prihajajte v ta Dom: tu boste našli svojega starega prijatelja.'“

Slovinci v Argentini

OSEBNE NOVICE:

Rojstvi: V družini Tonija Lozarja in njegove žene Mojce roj. Bavdek, se je dne 23. decembra rodil sin prvorojenec Štefan.

V družini Aleksandra Criseuolija in njegove žene Aleksandre roj. Martínez, se je isti dan rodil sin.

V družini Miha Burgarja in gospe Marjane r. Zorko iz Tucumana se je rodil 10. januarja sin prvorojenec. — Srečnim staršem naše čestitke!

Ga. Marija Logar — umrla

V nedeljo 13. januarja je na svojem domu umrla v starosti 80 let gosa Marija Logar rojena Trost, vdova po pok. načelniku banke uprave dr. Francu Logarju. Pokopana je bila na pokopališču Villegas v San Justu; pogrebne obrede je opravil dr. Alojzij Starc.

radi igrajo! In v tem je bil ves vložen trud bogato poplačan.

Vpizoritev je v polni meri dosegla svoj uspeh. Z velikim užtkom in zadoščenjem smo prisluhnili pravilni in tekoči izgovorjavi vseh igravcev, ko se sicer našim malim danes že večkrat naša domača govornica zatika in se vsak hip rada preljuje v tujkajšnji jezik, v tujkajšnji način govora! Jasno smo mogli čuti, kako so bili igravci v veliki meri naravni, nič prisiljeno „narejeni“ ali v zadregi, ker jim pač jezik ni delal težav. Vprav zato so posamezne vloge lahko vse bolj „doživljene“ — „tekle“. Človeku zares dobro dé, ko poslušate te „naše“ otroke, ki brez ovir in stokanja govore „po naše“ — in „po njihovo“ in pri tem nima vtisa, kakor da bi se mučili — s tujim jezikom!

V igro so bili pritegnjeni k večjemu ali manjšemu sodelovanju vsi otroci. Štirinštirideset jih je šlo preko odra, štirje med njimi celo z dvema vlogama, ker nam fantov iz višjih letnikov manjka.

Težo glavnih vlog — Gorjančevega Pavleka je odlično rešil z neprisiljenim, kar nič „narejenim“ nastopom Bajukov Ivanček. Poleg krajše vloge Ivančkovega očeta je Bajukov Jurček imenitno podal pravilčno sliko divjega moža Bedanca. Prav tako je bila izredno dobro podana vloga Ivančkove babice v interpretaciji štirinove Maruške. Štirinov Janko je znal uspešno predstaviti posebejno „uračno“ poštarja iz Mojstrane, ki pa se je tudi dobro odrezal kot divji lovec Kokoder. Karli Bajda se je tudi znal živeti v obe vloge pismonoše in starega, betežnega oglarja Tevža. Nemaničev Pav-

In mi to prijazno povabilo veseli sprejemamo: Radi bomo prihajali, da ne boste sami!“

Sledile so recitacije. Gabi Rant je v imenu otrok govoril o dobroti dr. Hanželiča do malih ter obljubil, da se bodo ravnali po njegovi besedi in zgledu. Iz ene izmed njegovih vzgojnih knjig je učiteljica gđ. Maruška Batagelj prebrala ganljiv spis o materah. Lučka Poznič in Tonček Rode sta povedala Slovo in Ko bom umrl, dve močni, pretresljivi, a hkrati globoko prisrčni pesmi pesnika Karla Mausezja. Ko dan se zaznava in Glejte, že sonce zahaja sta izpopolnili prireditev.

V imenu odbora, ki po želji in doletbi dr. Hanželiča upravlja Počitniški dom, je Rudolf Smersu sprejel v varstvo in last odkrito ploščo, nakar so v zagotovilo pokojniku otroci zapeli Slovenec sem.

Dr. Rudolfa Hanželiča ni več. Ostaja pa v hvaležnem spominu vseh, ki so kdaj preživljali lepe dneve v kordobskih planinah, v spominu vseh, ki prebirajo njegove knjige.

GB

† AMALIJA HARTMAN

Lani je smrt kar pogosto obiskala našo skupnost v Argentini. Letos je nadaljevala že v prvih dneh tega meseca. Sedmega januarja je odšla k Bogu po plačilo za svoje življenjsko delo Hartmanova mama.

Pokojnica je bila rojena 5. aprila 1896. leta na velikonočno nedeljo v Žužembergu na Dolenjskem. Ljudsko šolo je obiskovala v rojstnem kraju in njeni sošolci so bili med ostalimi tudi pokojni duhovniki g. Jože Košček, Grčar Feliks in F. Blažič. Ko so brali novo mašo, jim je pala kot dolgoletna članica cerkvenega pevskega zbora. Udeležila se je tudi skupnega nastopa slovenskih pevskih zborov v stiskem samostanu, kjer je prav žužemberški cerkveni zbor bil deležen največje pohvale. Nekaj let je preživela tudi na Dunaju, kamor jo je povabila stara avstrijska plemkinja. Ko je ta umrla, se je Malka vrnila na Dolenjsko in se leta 1929 poročila s Cirilom Hartmanom. Poročil ju je takratni žužemberški kaplan g. Gregor Mali. V zakonu so se rodili trije otroci: Mateja, Vital in Saša.

Med revolucijo je veliko pretrpela. Bila je begunka v Ljubljani in Novem mestu. Večkrat je bila tudi zaprta od partizanov. Ob okupaciji s strani Nemcev je z obvladanjem nemškega jezika in odločnim nastopom ter tvegajoč lastno življenje, rešila pred streljanjem več naših ljudi. Leta 1954 se je z družino umaknila na Koroško in leta begunstva preživela v Avstriji, kjer si je s svojim blagim značajem pridobila nešteto prijateljev. Leta 1949 je prišla v Argentino in se naselila v V. Ballester. V letih svojega bivanja v Argentini, se je posvetila le svojemu domu, vzgoji otrok, posebno pa vnukov. Vsemogočni jo je po daljši bolezni poklical k sebi. Kako je bila priljubljena, je pokazala množica ljudi, ki jo je prišla kropit na dom in prisostvovala sveti maši naslednjega dne.

Naj počiva v miru! Vsej družini iskreno sožalje!

lek je bil verna slika gorskega vodnika Kosmačevega Franca, zraven pa še prava utelešenje orožniškega stražmojstra Kosabrina. Kraljico Triglavko je uspešno predstavila Grebenčeva Klavdija. Raholinov Karli je pa s svojim Čatežem dokazal, da so mu odrske deske že kar domače. Izredno posrečen je bil Pedenjmožič Bajukovega Tinčka. Omeniti moramo med manjšimi vlogami, ki so bile vse korajžno podane v igri in besedi, še štiri skratke Jerovškovega Henrika, Bajukovega Pavleka, Petrička Slovo in Marcela Bajdo. Celotno pestrost skupinskih slik so še uspešno dopolnjevali Bajukova Veronika kot Ivančkova mati z jasno in naravno besedo ter prilagojeno igro, Bajukov Martin kot Ivančkov boter Šimen — prav tak z razločno in udomačeno govornico, enako Borovškova Patricia v vlogi Ivančkove tete, Veronika Ovjak kot Plahutarjeva mama ter Bajdova Silveca v vlogi njene hčerke Metke.

V pomembni vlogi napovedovavke, ki je dvakrat med posameznimi prizori povežala razvoj dogodkov, se je z jasno in razumljivo besedo uveljavila posebno v prvem delu Bajukova Alenka.

No, k vsem tem moramo priseti še skupine skratcev, palčkov-rudarčkov, vil in vojščakov, ki so izpolnili odrske slike.

Zvorno oddajo in spremljavo je imel na skrbi g. Peter Slova.

Če se zavedamo, da smo imeli pred sabo na odru samo našo ljudskošolsko mladež, brez dvoma lahko verujemo, da je g. režiser Hirschegger odhajal domov z zavestjo, da je storil veliko delo, ki mu je vsestransko uspelo in mu za ves trud gre samo naše priznanje ter za služi vso iskreno hvaležnost staršev.

Bb.

PO ŠPORTNEM SVETU

V LAKE PLACIDU v ZDA bodo prihodnji mesec Zimske olimpijske igre. Na teh tekmah bo nastopila tudi Argentina in sicer v alpskih disciplinah (smuk, slalom, veleslalom), v vojaškem biatlonu in v klasičnih disciplinah — tekah. Med tekmovalci v alpskih disciplinah bo tudi Janez Flere, ki je pred božičem prejel plaketo „Olympia de plata“, s katero so ga nagradili športni častniki kot najboljšega argentinskega zimskega športnika. V tekah pa bo nastopila — kot piše agencija AFP — družinska ekipa treh bratov (Marko, Matjaž, Martin), njihov trener pa je oče Franc Jerman, dolgoletni argentinski državni prvak v tekah na dolge proge.

NAJSIJAJNEJSI dan slovenskih alpskih smučarjev je doslej bil na prvem veleslalomu sezone za svetovni pokal v Val d'Isere v francoskem zimsko-sportnem središču Savoje. Na tem veleslalomu, ki je bil 8. in 9. decembra 1979, je prvo mesto sicer odnesel svetovni prvak šved Stenmark, toda Slovenci so za Jugoslavijo osvojili 2., 4., 5., 16. in 36. mesto ter so bili zaradi tega uspeha v središču zanimanja. Kajti Stenmarkova zmaga ni bila toliko presenečenje kot uvrstitev treh Slovencev med prvo petorico. Bojan Križaj je bil drugi, Boris Strel četrty, Jože Kuralt peti, 17-letni Jure Franko 16., Miro Oberstar pa 36. Tudi Oberstarjeva uvrstitev je zelo dobra, saj so za njim ostali med drugimi znani švicar Hemmi, Bolgar Popangelov, Španec García in Francoz Morisset.

NA VITRANCU je bilo 14. in 15. decembra tekmovanje za Pokal Vitranca; zbralo se je 105 alpskih tekmovalcev, v veleslalomu pa je bilo slavje Slovencev. Križaj je bil prvi, Strel 3., Kuralt pa 4. Vendar ni bilo Stenmarka in nekaterih drugih znanih alpskih tekmovalcev, kljub temu je očitno, da je sedanja slovenska ekipa v formi.

ŠAHOVSKI MOJSTRSKI KANDIDAT Vojko Zorman iz Ljubljane je na velikem mednarodnem brezpotnem turnirju pripravil prav senzacionalno presenečenje. V finalu je v 15 partijah le enkrat remiziral, ostale partije pa dobil; med drugim je premagal tudi uradnega drugega igralca sveta Viktorja Korčnjo in nekaj drugih vemojstrov. Zorman je zbral točko več ko Hug (mladinski svetovni prvak) in Korčnjo.

Izšla je knjiga pod gornjim naslovom. Naklada je zelo nizka, zato pohitite z nakupom. Za informacije se obrnite na dr. Filipa Žaklja. T. E. 651-6051.

OBVESTILO

NEDELJA, 27. januarja:
Dan verskega tiska združen s tradicionalno prireditvijo verske revije „Duhovno življenje“ na slovenski Pristavi.

SVOBODNA SLOVENIJA NE BO IZŠLA V PRVI POLOVICI FEBRUARJA T. J. 7. IN 14. KER BO TISKARNA ZARADI POČITNIC OSEBJA ZAPRTA.

Že prva knjiga prekmurkega pisatelja Franka Bükviča, zdaj živečega v ZDA, „Ljudje iz Oly“, ki jo je pred leti izdala SKA, je vzbudila veliko pozornost med nami. Druga, ki nam večinoma slika življenje rojakov v begunstvu in izseljenstvu, bo še posebno topla sprejeta.

FRANK BÜKVIČ

Zgodbe o zdomcih in še kaj

To je 105. publikacija Slovenske kulturne akcije in jo dobe naročniki sedemnajstega letnika knjižnih izdaj. Za vse ostale knjiga stane, v karton vezana 7 dolarjev, v platno vezana pa 10 dolarjev. V Argentini je za cel mesec januar cena 12.000 oziroma 17.000 pesov; kasneje se prodaja po trenutnem kurzu dolarja. Dobi se pri vseh prodajalcih slovenskih knjig, zlasti v Dušopastirski pisarni v Slovenski hiši.

Naslovno stran je narisal Marko Jerman.

Rojaki, sezite se v zdomstvu izišli novi slovenski knjigi!

Slovenska kulturna akcija.

NAŠ DOM

SAN JUSTO

pripravlja

veliko pastno veselico

v soboto, 16. februarja 1980

Igral bo SLOVENSKI INSTRUMENTALNI ANSAMBL

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je dne 7. januarja 1980 v 84. letu starosti v Gospodu zaspala naša ljuba mama, stara mama, tašča in teta

Malka Hartman roj. Šušteršič

K zadnjemu počitku smo jo spremili 8. januarja na pokopališče v San Martinu.

Zahvaljujemo se častitemu g. Francetu Bergantu za pripravo na smrt in podelitev zakramentov za umirajoče, za opravljene molitve in sveto mašo na domu. Zahvala g. dr. Alojziju Starcu za opravljene molitve, g. Rajonu Komanu in vsem, ki so rajno mazo prišli kropiti. Zahvala tudi vsem, ki so se z nami zadržali pri zadnji poti.

Priporočamo jo v molitev in blag spomin!

Žalujejo:

Sin Vital,
hčerki: Mateja por. Hafner in Saša por. Golob,
snaha Marija Evgenija,
vnuki: dr. Peter, Janez, Tomaž in Jure Hafner
Kristijan in Damijan Hartman,
nečakinja Vanda Peštaj
in ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Žužemberk, Ljubljana, Burnley

V svojem 92. letu nas je zapustila naša ljubljena mama, stara mama, sestra, tašča, teta in svakinja, gospa

Ana Kolterer Petriček roj. Ritovšek

Zaradi njene velike dobrote sprejmi jo, Oče med svoje izvoljene. V svojih neprecenljivih zgledih pa bo ostajala za vselej z nami v naših spoštljivih in hvaležnih spominih. Prosimo tudi vse znance za blage misli nanjo.

Njeni dnevi so se ji iztekli v Ljubljani v noči 11. januarja in je bila položena k zadnjemu zemskemu počitku na pokopališču v Celovcu.

Globoko užaloščeni:

vnuk Boštjan Petriček,
snaha Danica Petriček roj. Kanale,
hčerka Lote Marcikič roj. Petriček z družino
sin dr. Viljem Petriček z družino,
sin Franček Kolterer z družino.

Buenos Aires, Celovec, Ljubljana, ZDA, januarja 1980.

Mirko Kunčič

KRIVULJE ŽIVLJENJA

Pisatelj Mirko Kunčič, je 12. decembra 1979 doživel svojo 80. letnico in je tako zdaj najstarejši slovenski pisatelj v Argentini. Pred leti smo ga naprosili, naj začne pisati zgodbe svojega življenja. Tako je zadnje leto napisal nekaj takih zgodb pod skupnim naslovom „Krivulja življenja“ in pripravil za tisk svoje dogodivščine z argentinskega podeželja, ker je ob prihodu v Argentino ob številni družini iskal svoj kruh kot „peón de campo“, kot delavec na kmetih, v pampi. V nekaj podlistkih bomo priobčili ta „pampski“ odlomek. Morda bodo med tem časom dozorele tudi druge zgodbe. — Ur.

(Odlomek iz še neobjavljenega lastnega življenjepisa: „Krivulje življenja“.)

V argentinski pampi

BARAKA

Zaprašeni kamion se je sunkovito ustavil ob nizki leseni koči — baraki, pokriti z zarjavelo pločevino in že dokaj luknjičasto. Zlezli smo s kamiona. Žena je nosila v naročju devet mesecev starega dojenčka, jaz pa sem zmetal našo borno prtljago na tla.

Kakor v vrtoglavi sem se ozrl naokoli. Pred menoj se je razgrnila pampa v vsej svoji neizmerni prostranosti, potopljena v svojo morečo otožnost in zapuščenost. Na velikanskih pašnikih, ki so kot koncentracijske taborišča bila obdana z bodečo žico, so zateglo mukale krave in rezko hrzali konji — kar je še stopnjevalo tegobo odsotnosti in odtuženosti pampe.

Življenje v pampi je enolično in preprosto, kakor je preprosto šumotanje studenčka, ki se leno vije po ozki strugi

neznanim daljavam naproti. Zato bo moje bivanje v pampi prav tako opisano preprosto, zakaj postal sem sam delček pampe, ki neizprosno zahteva, da se vključiš vanjo in pokoplješ za seboj vse visokoleteče cilje, upe in sanje.

„Torej tu bom prebil zadnji del svojega življenja,“ me je grenko stisnilo pri srcu. In še hujša bolečina se je zagrizala v srce: „In moji otroci bodo postali kravji pastirji ali konjski hlapci.“ Kogar pampa enkrat pogoltne, ga zlepa ne izpuusti več iz svojega žrela.

Pa nisem utegnil dalje razmišljati. Lastnik estancije — veleposestva — nam je pomahal z roko, naj mu sledimo. Krenil je k baraki, jo odklenil in vstopil.

„Tu boste imeli dovolj prostora,“ je rekel, kakor da bi nam razkazoval palakar pa ni izviralo iz hudobije, ampak iz neke prirojene nujnosti. Pokazal nam je še drugo sobo, ki je bila nekakšna pregrada prve sobe. Pod v tej sobi je bil

že močno trhlen in razkopan. To je bil pravi eldorado za miši... Potem nam je razkazal še majhno kuhinjo s starim štedilnikom na drva. Kuhinja je bila zgolj prizidek k baraki in je imela poseben vhod.

Ko nam je tako razkazal naše bivališče, mi je pomignil s prstom, naj grem z njim. Vodil me je skozi bližnji park, ki je moral biti nekoč sila lepo urejen, zdaj pa je bil ves zanemarjen. Odpadlega listja najrazličnejših dreves že več let ni grabil nihče. Pred neznansko velikim skednjem sva obstala. To mogočno leseno poslopje je bilo nekoč hlev. Ko so predniki sedanje veleposestniške družine še živeli v svojem dvorcu v pampi, so gojili številno krdelo plemenitih konj. Zdaj je bilo poslopje pogreznjeno v praznino in molk. Veleposestvo je bilo razdeljeno v dve polovici. Prvo polovico je imel gospodar, drugo polovico pa je oddal v najem Italijanu, ki se je ukvarjal z govedorejo na debelo.

Lastnik estancije je odpahnil težka vrata v skedenj. Razprostrl je križema roke po notranjščini in rekel:

„Vaše glavno delo bo gojiti veliko število morskih prašičkov, ki jih bomo prodajali za zdravstvene poizkuse. V kratkem pripeljem apno in cement. Sezidati boste morali tu notri mnogo nekaj kvadratnih metrov velikih hlevčkov. Za morske prašičke boste morali kositi deteljo, pšenico, rž, razen tega pa kidati gnoj. Pa še kurjerejo bomo začeli.“

Topo sem gledal, kakor da bi mi govoril kitajščino. Od vsega njegovega

govorjenja sem si zapomnil samo to, da bom moral zidati. Zidanje pa je bila zame tuja učenost. In kakor je smešno, se mi je ta hip vrnil v spomin Hamlet z mrtvaško glavico v rokah, globoko razmišljajoč: Biti ali ne biti — to je tu vprašanje! Prispevaba je bila; vztrajati ali podleči... Nemo sem pokimal gospodarju, kakor da se z vsem strinjам.

Gospodar se je takoj nato s svojim elegantnim avtomobilom odpeljal v Buenos Aires. Jaz pa sem kot pijan odmotvil nazaj k baraki in spotoma me je grizla misel: Kakšna usoda čaka moje otroke v tej brezupni samoti?

PRVA NOČ V PAMPI

Baraka je kot onemogla starka čepela sredi košatih dreves in velikanskega osata, segajoč mi čez glavo.

„Nič kaj prijazno ni to naše novo bivališče,“ sem zamišljeno rekel.

Lesene stene so bile že močno trhlene, okenske šipe razbite in streha je puščala. A ptički v vrhovih dreves so tako prijazno čebljali, kakor da bi hoteli reči: Le nikarte obupati, bo že kako!

Žena je položila dojenčka na cunje, si zavihala rokave in z metlo očistila notranjščino od vrha do tal. Potem je z večjim pogledom presodila, kam bi bilo treba postaviti to ali ono reč od naše beraške prtljage.

Ko je bil naš novi dom na hitrico urejen, je zakurila ogenj v štedilniku in skuhalo skromno večerjo. Bili smo že

ESLOVENIA LIBRE

Editor y director: Miloš Stare

Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158

1407 Buenos Aires

Argentina

T. E. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, dr. Tine Debeljak,
Slavimir Batagelj in Tone Mizerit

Correo Argentino Central (B)

FRANQUEO PAGADO

Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA

Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 24.576

Naročnina Svob. Slovenije za 1. 1980: za Argentino \$ 78.000.—, pri pošiljanju po pošti \$ 78.000.—, ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 40 USA dol., obmejne države Argentine 35 USA dol., Avstralija 60 USA dol., Evropa 43 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 35 USA dol.
Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101, Buenos Aires, T. E. 33-7218.

KREDITNA ZADRUGA

"SLOGA" z o. z.

BME. MITRE 97

RAMOS MEJIA

T. E. 658-6574

URADNE URE:

PONEDELJEK, SREDA IN PETEK

OD 15. DO 19. URE.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL

CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires

Pritličje, pisarna 2

Tel. 35-8827

Prosimo, poravnajte naročnino!

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

especialista en ortopedia

in traumatología

Marcelo T. de Alvear 1241, pritičje

Capital Federal

Tel. 393-3536

Ordinira v torek, četrtek in soboto od 17. do 20. Zahtevati določitev ure na privatni telefon 666-4366.

pošteno lačni od dolge poti iz Buenos Airesa.

„Za silo smo se vgnezdili,“ sem tolažilno rekel.

„Strah me bo ponoči,“ je zaskrbljeno zavajvala Alenka.

„Eh, strahov tu v pampi ni,“ sem malomarno zamahnil z roko.

Ko se je začelo mračiti, smo legli kar po tleh kot v italijanskih taboriščih in si podložili cunje pod zglavje.

Zunaj je od časa do časa završalo v vrhovih dreves, kakor da bi jih nagajiv škrtat prebudil iz globokega sna. Potem je bilo spet vse tako skrivnostno tiho.

Zdajci je tam nekje daleč v pampi zajakalo s tožečim glasom kakor otrok, ki je blodil v temi in ne najde poti domov.

Alenka je vztrepetala in pridrušeno zaklicala:

„Mama, ali slišiš?“

Žena se je vzpela pokonci, prisluhnila in pomirjevalno rekla:

„Ne bodi tako strahopetna. Mlado jagnje kliče svojo mater; lačno je ali pa bolno. Nič drugega ni. Le kar mirno zaspi.“

Meni se je zdelo hudo neverjetno, da bi jagnje zablodilo v pampo, pa sem zaradi otroka previdno molčal.

Zdajci je nekaj zaškrabljalo, skrivnostno in pošastno, kakor da bi prsti neznanega človeka grebli po steni.

„Očka,“ je viknila Alenka, vsa trda od strahu, „nekdo hoče noter. Repar je ali pa krvoločna zver.“

(Bo še)